

Wilde bijen in mijn

Tekst Annette van Berkel

Wilde bloemen voor wilde bijen

Er wordt nogal eens de vraag gesteld welke planten nu goed zijn voor wilde bijen. Aangezien er hele hoofdstukken van boeken en hele websites aan gewijd zijn kan ik op deze twee pagina's er slechts basaal iets over kwijt. Het zal dus voornamelijk op weg helpen zijn over hoe u het uitzoeken van planten voor uw eigen tuin of balkon kunt aanpakken.

Plantensoorten voor wilde bijen

Generalisten, waaronder de algemene hommelse soorten, halen hun stuifmeel uit veel verschillende bloemen van bij voorkeur wilde planten. Een flink aantal wilde bijensoorten is gespecialiseerd op een enkele plantenfamilie of enkele geslachten. Die specialisatie zit hem vooral in het stuifmeel. Zo verzamelt de kattenstaartdikpoot voornamelijk stuifmeel op grote kattenstaart en de klokjesbijen halen hun stuifmeel uitsluitend uit klokjesbloemen. Voor nectar zijn ze minder gebonden aan bepaalde plantensoorten. Dat betekent dat u, als u echt wat wilt doen voor wilde bijen, met wilde planten aan de slag moet. Gelukkig doen veel wilde planten het ook prima in onze tuinen of in potten op het balkon.

Wilde planten uitzoeken voor de tuin

Planten uitzoeken begint bij kijken naar wat voor grond u heeft. Zoek in uw omgeving mooie natuurlijke weiltes op en kijk wat daarop groeit. Dat geeft een idee wat het waarschijnlijk ook goed doet in uw tuin. Zoek op de plantenlijst van de WUR welke van die planten het meest gebruikt worden en begin daarmee (zie de lijst van nuttige websites in het kader bij dit artikel). Voor het balkon neemt u bij voor-

keur veenvrije biologische potgrond. Meng dat met wat grond van bijvoorbeeld een molshoop voor bodemleven.

Biologisch geteeld inheems plantmateriaal kopen

Voor de wilde bijen is het het best om inheemse planten te gebruiken. Afhankelijk van wat u wilt kunt u zaad(mengsels) of planten kopen. Doe dat altijd bij een biologisch bedrijf. We weten inmiddels genoeg van de problemen van allerlei vergiften bij honingbijen en wilde bijen. In tuincentra is vaak (nog) maar weinig te koop dat gegarandeerd biologisch opgekweekt is. Dat betekent dat u naar biologische telers van inheems plantenmateriaal moet. Een paar betrouwbare bedrijven staan in het kader bij dit artikel. Zij leveren ook aan particulieren. Zelf wat zaad verzamelen in het wild kan ook maar is in natuurgebieden verboden.

Zaadmengsels

Sommige kwekers leveren zaadmengsels van wilde planten voor een bepaalde grondsoort. Maar u kunt ook een pakje hebben met een mengsel van zaden van planten die het op zand, klei of veen doen. Dat is geen probleem want u houdt

Bont kroonkruid met vrouwtje grote wolbij.

Foto Kars Veling

Kattenstaart met vrouwtje kattenstaartdikpoot.

Foto Kars Veling

tuin

Nuttige websites met plantenlijsten

- WUR: 'Welke planten moet ik inzaaien als je wilde bijen wilt bevorderen?' (bit.do/fr8v6)
- www.wildebijen.nl > hulp voor bijen > drachtplanten (bit.do/fr8wy)
- www.bestuivers.nl > publicaties > gasten van bijenhotels > Hoofdstuk 7: 'Een voedselrijke omgeving' (bit.do/fQyWG)

Enkele betrouwbare leveranciers van biologische kwekers van inheemse plantenzaden en planten

- Cruydt-Hoeck: www.cruydhoeck.nl
- De Bolderik: www.debolderik.net
- Planten-van-hier: www.plantenvanhier.nl

vanzelf over wat het op uw grond goed doet.

Wat niets bijdraagt voor wilde bijen zijn de Tübingermengsels en carnavalsmengsels: zaadmengsels van allerlei uitheemse bloemen waar veel wilde bijen, op wat hommels na, niet mee uit de voeten kunnen.

Hoe doe ik het zelf?

Ik heb een kleine tuin op rivierklei. Als bomen en struiken heb ik mannelijke knotwilgen en besdragers als lijsterbes, meidoorn, sporkehout en wilde liguster toegepast. Zij worden alle gebruikt door wilde bijen.

Wat kruiden betreft is het een mix van wilde planten uit de omgeving en sommige gecultiveerde planten voor vlinders en bijen (scheefbloem, vlinderstruik). Voor de wilde planten heb ik gekeken wat hier in het Rivierenland voorkomt op dijken en weiden van natuurgebieden.

Ik zorg dat ik het hele vliegseizoen bloeiende bloemen heb. Zo heb ik in het voorjaar pinksterbloem, diverse dovenetels en daslook en deze worden vrijwel direct gevolgd door scherpe boterbloem. Die wordt gebruikt door een specialist: de ranonkelbij. Van de paardenbloem, de meest door wilde bijen gebruikte bloem, laat ik er altijd wel een paar staan. Vervolgens begint groot streepzaad een door veel bijen zeer gewilde gele composiet. In de zomer bloeit moerasrolklaver rond de vijver en dat wordt gebruikt door hommels en blad-snijders. Grote kattenstaart heb ik aangeplant en dit jaar heb ik er voor het eerst een vrouwtje kattenstaartdikpoot op gezien. Bont kroonkruid is een geweldige plant voor lang-tongige hommels en grotere wilde bijen als blad-snijders en

grote wolbijen. De meest kruiden komen uit zaad, vaak door mij aangevoerd maar soms spontaan opgekomen. Veel kruiden staan in mijn 'grasland' dat ik tweemaal per jaar maai en afvoer. Bij dat maaien ontzie ik uiteraard alles wat mooi bloeit. Die planten komen later wel als ze uitgebloeid zijn. Overigens groeit niet alles goed. Zo doen knoopkruid en rolklaver het niet ook al horen ze in mijn omgeving thuis. Het is vaak gewoon proberen wat in je tuin of op je balkon werkt. ●

Paardenbloem met vrouwtjes van wilde bijen.
Foto Annette van Berkel

Moerasrolklaver met mannetje grote bladsnijder.
Foto Annette van Berkel

Mijn tuin in de zomer.
Foto Kars Veling